מהדורה למורה – זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: חנ״מ · חט״ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-zikaron-churban.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: שנת נפילת מצדה – 73 או 74 לספירה (מחלוקת מחקרית)
- לוודא: הקמת קשת טיטוס – בסמוך ל-81 לספירה, בימי הקיסר דומיטיאנוס
- לוודא: זמן פעילותו של אלעזר הקליר – משוער (המאות ה-6–7)
- לוודא: 'יוסיפון' – המאה ה-10, דרום איטליה
- לוודא: המנהג של יהודי רומא לא לעבור תחת קשת טיטוס – מסורת עממית
- לוודא: הפרשנות שחז"ל 'דחקו' את זיכרון המרד ואת יוסף בן מתתיהו – פרשנות מחקרית ולא עובדה מוסכמת; להציג כשאלה לדיון
- לוודא: זיהוי מצדה במאה ה-19 (1838–1842) והחפירות בשנות ה-60 של המאה ה-20
- לוודא: אגדת 'תן לי יבנה וחכמיה' – תלמוד בבלי, גיטין נו ע"ב; 'שנאת חינם' – יומא ט ע"ב
- לוודא: המשנה במסכת תענית ד, ו – חמישה דברים אירעו בתשעה באב
- בגרסה זו: פחות פריטים, בנק מילים, אותיות גדולות. אפשר להקריא כל שאלה בקול.
- אין צורך במגבלת זמן; מומלץ לעבוד חלק אחר חלק.

מפתח תשובות

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	ב – האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.
2	א – שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

#	תשובה
3	א – מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.

משלימים מילה

#	תשובה
1	שנאת חינם
2	תשעה באב
3	מגילת איכה
4	קינות

מי עשה מה?

#	תשובה
1	ג – חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן
2	ב – מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	ד – מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר
4	א – חכם; על פי אגדה ראה תקווה גם בחורבות המקדש

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	לא נכון – השנה הנכונה: 66
3	נכון
4	לא נכון – השנה הנכונה: 73 או 74

מה קרה קודם?

#	תשובה
1	פרוץ המרד הגדול ברומא
2	יוסף בן מתתיהו כותב את 'מלחמת היהודים'
3	פסיפס בית הכנסת בבית אלפא עם מנורות וכלי מקדש
4	המנורה, בהשראת תבליט קשת טיטוס, נבחרת לסמל מדינת ישראל

כותבים

#	תשובה
—	2–3 משפטים נכונים; שימוש במושג אחד לפחות.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🕯️ זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו – דף תרגול

היום נתרגל את הנושא "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו". קראו לאט, אפשר להיעזר בבנק המילים.

🧺 בנק מילים – אפשר להיעזר

תשעה באב | מגילת איכה | שנאת חינם | קינות

חלק א' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "זיכרון קולקטיבי"?

א. מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.

ב. האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.

ג. שירי אבל הנאמרים בתשעה באב, רבים מהם מימי הביניים.

2. מה פירוש המושג "חורבן הבית השני"?

א. שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

ב. מנהגים ביום-יום שנועדו להזכיר את החורבן, כמו שבירת כוס בחתונה.

ג. שירי אבל הנאמרים בתשעה באב, רבים מהם מימי הביניים.

3. מה פירוש המושג "יבנה"?

א. מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.

ב. מנהגים ביום-יום שנועדו להזכיר את החורבן, כמו שבירת כוס בחתונה.

ג. שער ניצחון רומי ברומא ובו תבליט של נשיאת מנורת המקדש כשלל.

חלק ב׳ – משלימים מילה

כתבו על הקו מילה מבנק המילים.

1. שנאה בלי סיבה מוצדקת; לפי התלמוד – הסיבה לחורבן הבית השני. ← ____

2. יום צום ואבל לזכר חורבן שני בתי המקדש ואסונות נוספים. ← ____

3. מגילה מקראית של קינה על חורבן ירושלים, הנקראת בתשעה באב. ← ____

4. שירי אבל הנאמרים בתשעה באב, רבים מהם מימי הביניים. ← ____

חלק ג׳ – מי עשה מה?

התאימו בין הדמות לתיאור.

#		אות	
1	רבן יוחנן בן זכאי	____	א. חכם; על פי אגדה ראה תקווה גם בחורבות המקדש
2	יוסף בן מתתיהו	____	ב. מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	טיטוס	____	ג. חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן

#		אות	
4	רבי עקיבא	____	ד. מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר

חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✓ במשבצת הנכונה.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	החכמים המשיכו ללמוד תורה ביבנה.	◯	◯
2	בשנת 70: פרוץ המרד הגדול ברומא.	◯	◯
3	בשנת 70 הרומאים שרפו את בית המקדש.	◯	◯
4	בשנת בשנות ה-70: נפילת מצדה.	◯	◯

חלק ה' – מה קרה קודם?

מספרו 1, 2, 3, 4 לפי הסדר.

מספר	שלב
____	יוסף בן מתתיהו כותב את 'מלחמת היהודים'
____	פסיפס בית הכנסת בבית אלפא עם מנורות וכלי מקדש
____	המנורה, בהשראת תבליט קשת טיטוס, נבחרת לסמל מדינת ישראל
____	פרוץ המרד הגדול ברומא

חלק ו' – כותבים

מה למדתם על "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו"? כתבו 2–3 משפטים.

- אפשר להתחיל כך: "למדתי ש..."
- השתמשו במילה אחת מבנק המילים.

כרטיס יציאה

מילה חדשה שלמדתי:

דבר אחד שזכרתי מהיחידה:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐